

Potpukovnik
MIRAŠ STOŽINIĆ

TITOVO DJELO — OSNOV VOJNOG OBRAZOVANJA

Spoznavajući suštinu i univerzalno značenje Titovog vojnog dela, koje se, u krajnjoj konsekvenci, svodi na ukiđanje rata kao sredstva politike, slušaoci Škole narodne odbrane Titovo stvaralaštvo doživljavaju kao epohalno otkriće u vojnoj nauci. Ono je i kao društvena i kao vojna koncepcija nastavak i dalja razrada marksističke misli u vojnoj oblasti, a kao sistem odbrane, istorijski gledano, nova i originalna pojava.

Premda je naša savremena vojna misao u celosti nadahnut Titovim idejama, a naša ratna veština prožeta njegovim stvaralaštvom, još uvek nismo pronikli u suštinu Titovog dela i njegovih dalekosežnih ideja. Titovo vojno delo i za nas i za svet još uvek je, u izvesnom smislu, zagonetka i izazov. Ono je to bilo tokom rata, u tri i po decenije posle njega, i verovatno će još dugo biti predmet istraživanja savremene strategijske nauke.

Taj izazov se postavlja baš onako kako je i sam Tito rekao prilikom promocije za počasnog doktora Ljubljanskog univerziteta.

»Mi smo u narodnooslobodilačkoj borbi činili ono što je sa stanovišta klasičnih vojnih doktrina bilo potpuno neshvatljivo. Tako reći goloruki pošli smo u borbu protiv

tada najjače svjetske mašine. A bili smo sami. Ni na koga u inostranstvu nismo mogli neposredno da se oslonimo.»¹

O Titu i njegovom delu pisano je mnogo, gotovo na svim jezicima i u svim zemljama. Zajednička crta svih tih kazivanja jeste divljenje i ocena epohalnog značenja njegovog dela. Ali, Titovo delo će u mnogo čemu i za mnoge vojne teoretičare i političare ostati predmet najveće pažnje, isto onako kao što je Napoleonova ratna veština dugo vremena pobuđivala pažnju vojnih teoretičara, istoričara, politikologa i filozofa. Prema svedočenju francuskog publiciste Žan Rajmon Turnea, već je učinjeno slično poređenje. Naime, posle susreta s Titom (1968. g), Žan Rajmon je napisao: »Čuo sam jednog dana u Francuskoj jednu uglednu ličnost da je Tita nazvala »marksistički Bonaparta«.

Titovo vojno delo je osnovni predmet studija u Školi narodne odbrane. Ono nije postavljeno kao poseban nastavni predmet i ne izučava se izdvojeno od ostalih predmeta ratne veštine. Osnovu i bitnu sadržinu svakog predmeta — počev od taktike, operatike, strategije, teorije rukovođenja i komandovanja, pa sve do marksističke misli i vojnog dela, novog predmeta koji se konstituše na taj način što treba da dâ sintezu Titove vojne misli sa filozofskog stanovišta i u kontekstu vojne misli klasika marksizma — čini upravo Titovo vojno delo.

Tako, na primer, operacije predstavljaju suštinski nov, autentičan oblik strategijskih, operativnih i taktičkih dejstava. U njima se neprekidno prepliću odbrambena i napadna dejstva istovremeno i u čitavoj zoni operacija, nezavisno od toga o kojem se vidu strategijskih ili operativno-taktičkih dejstava radilo. U tim operacijama na nov način deluju faktori oružane borbe, pa pojam nadmoćnosti i strategijski principi dobijaju sasvim drukčije značenje. Odnos snaga meri se drukčijim merilima od klasičnih. Prema tome, kad je reč o korišćenju Titovog vojnog dela u primenjenom delu nastave može se govoriti samo o tome koliko se to uspešno čini. Usmerenost nastavnog procesa je sva u pravcu stvaralačke primene Titove vojne misli u našoj savremenoj ratnoj veštini.

¹ Tito, knj. IV, str. 198.

Osim toga, Titovo se vojno delo izučava i putem posebno organizovanih seminara i seminarskih vežbi koji poprimaju karakter simpozijuma na kojima sudeluju teoretičari i stručni ljudi koji se bave Titovim vojnim delom i izvan ove škole. U metodološkom pogledu, to je bez sumnje visok doseg ove škole koji, u stvari, znači negiranje klasične nastave »ekskatedra«. Može se reći da je retko primera u nas i u svetu da slušaoci prethodnih klasa ostavljaju za sobom stručne i teorijske radove koji služe kao osnovni materijal za studij sledećih klasa, što je slučaj u našoj školi. Na taj se način objedinjavaju dve funkcije — nastavna i naučnoistraživačka, naročito kada je reč o izučavanju i istraživanju Titovog vojnog dela.

